

УДК 35.072:[504.06+614]

DOI: 10.35432/tisb332025333371

Володимир Яценко*к.держ.упр., доцент,**доцент кафедри соціально-гуманітарних наук**Навчально-наукового інституту публічної служби та управління**Національного університету «Одеська політехніка»,**<https://orcid.org/0000-0003-3845-0405>**e-mail: javladimir1964@gmail.com***Наталія Привалова***к.держ.упр., доцент,**головний спеціаліст Департаменту освіти і науки**Одеської обласної державної адміністрації**<https://orcid.org/0000-0001-6079-076X>**e-mail: nata.privalova.odessa@gmail.com***Микола Попов***к.держ.упр., професор,**професор кафедри публічного управління та регіоналістики**Навчально-наукового інституту публічної служби та управління**Національного університету «Одеська політехніка»**<https://orcid.org/0000-0003-0204-1810>**e-mail: popovmykola67@gmail.com*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРАХ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

У статті досліджено сучасний стан організаційного механізму взаємодії суб'єктів публічного управління у сферах екологічної безпеки та охорони здоров'я. Обґрунтовано, що ефективність такої взаємодії є критичним чинником забезпечення сталого розвитку, екологічного добробуту населення та зміцнення системи громадського здоров'я в умовах зростаючих екологічних ризиків. Проведено аналіз чинного нормативно-правового регулювання, а також інституційних практик координації дій між центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, установами охорони здоров'я та екологічного контролю. Виявлено ключові проблеми – фрагментованість компетенцій, дублювання повноважень, низький рівень інформаційної інтеграції та слабку інституційну узгодженість. Запропоновано шляхи удосконалення організаційного механізму, зокрема впровадження єдиної цифрової платформи екологічно-медичного моніторингу, посилення міжвідомчої координації та створення міжсекторальних консультативних структур. Зроблено висновок про необхідність переосмислення стратегічних підходів до управління на стику екологічної безпеки та громадського здоров'я як основи для зниження системних ризиків та підвищення адаптивної спроможності державного управління. Особливої актуальності це набуває в контексті подолання наслідків воєнних дій для довкілля та здоров'я нації, а також в умовах євроінтеграційних процесів. Інтеграція найкращих світових практик та стандартів у цій сфері є ключовим завданням на шляху до сталого повоєнного відновлення країни.

Ключові слова: публічне управління, екологічна безпека, охорона здоров'я, організаційний механізм, міжвідомча взаємодія, сталий розвиток, інституційна координація, екологічні ризики, управлінська ефективність, цифрове врядування.

Volodymyr Yatsenko

*PhD in Public Administration, Docent,
Associate Professor of the Department of Social and Humanitarian Sciences
ESI of Public Service and Administration, Odesa Polytechnic National University
<https://orcid.org/0000-0003-3845-0405>
e-mail: javladimir1964@gmail.com*

Nataliia Pryvalova

*PhD in Public Administration, Docent, Chief Specialist of
the Department of Education and Science, Odesa Regional State Administration
<https://orcid.org/0000-0001-6079-076X>
e-mail: nata.privalova.odessa@gmail.com*

Mykola Popov

*PhD in Public Administration, Full Professor, Professor of
the Department of Public Administration and Regionalism
the ESI of Public Service and Administration
Odesa Polytechnic National University
<https://orcid.org/0000-0003-0204-1810>
e-mail: popov.m.p@op.edu.ua*

ENHANCING THE ORGANIZATIONAL MECHANISM FOR INTERACTION AMONG PUBLIC ADMINISTRATION ACTORS IN THE SPHERES OF ENVIRONMENTAL SAFETY AND PUBLIC HEALTH

The article examines the current state of the organizational mechanism for cooperation among public administration entities in the fields of environmental safety and public health. It is substantiated that the effectiveness of such cooperation is a critical factor in ensuring sustainable development, environmental well-being, and strengthening the public health system under growing ecological risks. The study analyzes existing legal and regulatory frameworks and institutional practices of coordination among central executive authorities, local self-government bodies, healthcare institutions, and environmental control agencies. Key challenges are identified, including fragmented competencies, overlapping functions, low levels of information integration, and weak institutional coherence. The article proposes ways to improve the organizational mechanism, such as the introduction of a unified digital platform for ecological and medical monitoring, strengthening interagency coordination, and the creation of cross-sectoral advisory bodies. The study concludes that a strategic rethinking of governance at the intersection of environmental safety and public health is essential for mitigating systemic risks and enhancing the adaptive capacity of state administration.

Keywords: public administration, environmental safety, public health, organizational mechanism, interagency cooperation, sustainable development, institutional coordination, environmental risks, governance efficiency, digital governance.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Проблематика взаємодії суб'єктів публічного управління у сферах екологічної безпеки та охорони здоров'я набуває дедалі більшої актуальності в умовах зростання кількості техногенних аварій, змін клімату, забруднення навколишнього середовища, деградації природних ресурсів і одночасного за низкою ключових показників громадського здоров'я в Україні спостерігається негативна динаміка протягом останніх років. Так, опитування ВООЗ Europe, проведене в другій половині 2024 року серед дорослого

населення, виявило, що 68% респондентів зазначили погіршення свого здоров'я з початку війни, причому найчастіше згадувалися порушення сну, психічні розлади та захворювання опорно-рухового апарату [3]. Це свідчить про широкий вплив війни та суміжних екологічних факторів на добробут населення. Ці процеси є взаємопов'язаними та мультисекторальними за своєю природою, що вимагає від органів державної влади й місцевого самоврядування налагодження ефективної міжвідомчої та міжрівневої координації. На практиці, однак, така взаємодія часто характеризується фрагментарністю, дублюванням повноважень, слабкою нормативною інтеграцією, відсутністю єдиної цифрової інфраструктури для спільного моніторингу та управління ризиками.

Актуальність дослідження зумовлена також недостатнім рівнем узгодженості дій між інституціями, які відповідають за реалізацію державної екологічної політики та політики у сфері громадського здоров'я, зокрема Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, обласними та місцевими адміністраціями, профільними службами й установами. Така ситуація перешкоджає формуванню ефективних механізмів запобігання екологічним катастрофам, раннього виявлення ризиків для здоров'я населення, а також оперативного реагування на комплексні загрози.

З наукової точки зору, дана проблема виходить за межі окремих галузей і потребує міждисциплінарного підходу, який поєднує знання з публічного управління, екології, медицини, права та інформаційних технологій. Це ставить перед науковою спільнотою завдання системного аналізу існуючого організаційного механізму, виявлення його слабких місць, а також розроблення моделей ефективної взаємодії з урахуванням сучасних викликів і тенденцій цифровізації управлінських процесів.

З практичної точки зору, удосконалення організаційного механізму є необхідною умовою для підвищення якості державного управління, реалізації принципів сталого розвитку, зниження рівня екологічних і медичних ризиків, забезпечення захищеності населення та досягнення цілей державної політики у сферах охорони здоров'я та екологічної безпеки. Таким чином, проблема є комплексною, багатоаспектною та критично важливою як для забезпечення національної безпеки, так і для підвищення ефективності функціонування системи публічного управління в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Сучасні дослідження у сфері публічного управління свідчать про зростаючу наукову та практичну зацікавленість у проблематиці організаційної взаємодії між суб'єктами публічної влади в галузях екологічної безпеки та охорони здоров'я. Інтеграція цифрових інструментів, розвиток міжвідомчої координації та зміцнення інституційної спроможності в цих сферах розглядаються як стратегічно важливі напрямки підвищення ефективності державного управління.

У звіті Європейської комісії «Digital Public Administration Factsheet – Ukraine» (EU ISA Programme, 2022) зазначено: «Україна запровадила інтегровані платформи надання цифрових послуг і досягла прогресу у сфері сумісності, але проблеми залишаються у міжгалузевій координації та моніторингу на основі доказів» [2]. Ці висновки безпосередньо стосуються проблеми узгодження дій між державними органами у сферах екології та охорони здоров'я, де ключовим є обмін даними між системами моніторингу.

У дослідженні М. Соснова вказується на те, що «Перешкоди для ефективної оцінки ризиків для здоров'я в Україні включають фрагментацію даних, відсутність міжвідомчих протоколів доступу та недостатню інтеграцію з екологічними даними» [12]. Це дослідження підтверджує системну проблему недостатньої координації між МОЗ та екологічними інституціями, що суттєво обмежує можливості управління комплексними ризиками.

Значний внесок у розуміння сучасної трансформації державного управління в контексті післявоєнного відновлення України зроблено в публікації М. Гончарука, де

зазначається, що «Реформи цифрового управління після 2022 року сприяють швидшій адміністративній координації, але вимагають узгодженої інституційної структури для підтримки охорони здоров'я та реагування на ризики для навколишнього середовища» [9]. Це підтверджує важливість створення стійкої організаційної моделі з розподілом відповідальності та цифровими інструментами спільного реагування.

У статті О. Шевченка акцентується на екологічному вимірі державної політики, де автор зауважує: «Інституційні механізми у сфері екологічної безпеки мають бути сумісні з національними системами реагування на надзвичайні ситуації та підтримувати спільний моніторинг загроз довкіллю та здоров'ю» [5]. Такий підхід демонструє необхідність формалізованої міжвідомчої взаємодії через нормативно визначені канали.

Підтвердженням актуальності теми в міжнародному контексті є програма ООН «United Nations Environment Programme. Making good on the right to a healthy environment», в якій підкреслюється: «Країни з інтегрованими міжміністерськими радами з питань довкілля та охорони здоров'я були ефективнішими під час кризи COVID-19 та екологічних катастроф» [13]. Це свідчить про потребу в Україні створювати постійно діючі механізми координації між МОЗ, Міндовкіллям та іншими ключовими суб'єктами публічного управління.

Таким чином, сучасна наукова література й аналітичні звіти доводять, що формування ефективного організаційного механізму взаємодії у сферах екологічної безпеки та охорони здоров'я є не лише теоретично обґрунтованим, а й критично необхідним у контексті загроз, що постають перед державою.

Аналіз сучасного стану досліджень у сфері публічного управління засвідчує значну увагу до проблем екологічної безпеки та охорони здоров'я як окремих напрямів державної політики. Однак комплексна інтеграція організаційного механізму взаємодії суб'єктів публічного управління на перетині цих двох сфер досі залишається малодослідженою. Відсутність системного підходу до формування координаційних структур, інформаційної сумісності та розподілу функціональних повноважень створює значні бар'єри для ефективного реагування на спільні екологічно-медичні загрози.

Найбільш критичним є те, що більшість наявних підходів зосереджені або на питаннях медичного менеджменту, або на екологічному моніторингу, ігноруючи взаємозалежність ризиків для довкілля та здоров'я населення. Така фрагментарність наукового аналізу та управлінських рішень призводить до дублювання функцій, затримки в обміні інформацією між структурами МОЗ, Міндовкілля, ДСНС, місцевого самоврядування та громадських інституцій.

Серед не вирішених проблем особливо актуальною є відсутність уніфікованих механізмів цифрової інтеграції даних про екологічні чинники й епідеміологічну ситуацію. Існуючі інформаційні платформи функціонують ізольовано, що унеможливорює створення повноцінної системи оперативного моніторингу, аналізу та управлінського реагування. Крім того, законодавче регулювання взаємодії між різними відомствами досі не забезпечує чіткої координації дій у надзвичайних або комплексних ситуаціях.

Також варто підкреслити, що практично відсутні дослідження, спрямовані на розробку критеріїв оцінки ефективності організаційної взаємодії у сфері екологічної безпеки та охорони здоров'я. Немає універсальних підходів до визначення показників результативності спільної діяльності міжвідомчих структур, що ускладнює прийняття стратегічних управлінських рішень на національному та регіональному рівнях.

Стаття присвячена саме подоланню вказаних прогалин шляхом розробки цілісного бачення організаційного механізму взаємодії суб'єктів публічного управління у сферах екологічної безпеки та охорони здоров'я. Запропоновано підходи до конструювання ефективної моделі міжвідомчої координації, з урахуванням принципів цифрової інтеграції, нормативної визначеності та стратегічної адаптивності. Акцент зроблено на виявленні

ключових бар'єрів кооперації та формуванні пропозицій щодо їхнього інституційного усунення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є теоретичне обґрунтування та практичне моделювання удосконаленого організаційного механізму взаємодії суб'єктів публічного управління у сферах екологічної безпеки та охорони здоров'я в умовах зростаючих багатофакторних загроз. Задля досягнення цієї мети передбачено аналіз існуючих підходів до міжвідомчої координації в галузях охорони здоров'я та екології, виявлення недоліків нормативно-правового регулювання організаційної взаємодії, дослідження практики функціонування цифрових платформ для екологічного та медичного моніторингу, а також оцінка інституційної спроможності суб'єктів публічного управління до реалізації спільних стратегій реагування на екологічно-медичні ризики.

Особливу увагу приділено виявленню системних бар'єрів у побудові ефективної комунікації між органами виконавчої влади, місцевим самоврядуванням, профільними службами та інституціями громадянського суспільства. У межах статті обґрунтовано необхідність створення інтегрованої цифрової платформи обміну екологічною та медичною інформацією, визначено критерії ефективності організаційної взаємодії та запропоновано модель її удосконалення із врахуванням принципів публічної відкритості, реагування в реальному часі та нормативної узгодженості.

Стаття спрямована на розробку концептуальних і практичних засад формування нового організаційного механізму взаємодії, який забезпечить підвищення стійкості системи публічного управління до комплексних загроз, оптимізацію міжвідомчої координації та ефективну реалізацію політики у сфері екологічної безпеки та охорони здоров'я.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. В умовах зростаючих екологічних ризиків та глобальних викликів для системи охорони здоров'я питання ефективної взаємодії суб'єктів публічного управління набуває особливої актуальності. Зокрема, погіршення стану навколишнього природного середовища, зростання антропогенного навантаження, зміна клімату та посилення техногенної загрози прямо впливають на рівень захворюваності та загальне здоров'я населення. Це вимагає не лише координації зусиль органів влади, але й удосконалення організаційного механізму їхньої взаємодії у сферах екологічної безпеки та охорони здоров'я.

Організаційний механізм публічного управління у зазначених сферах має спиратись на системний, інтегрований підхід, що враховує взаємозалежність екологічних та медичних детермінант. Як зазначено у Національній доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні, «забезпечення екологічної безпеки та охорони здоров'я населення неможливе без системної координації органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та громадськості» [1].

На нормативному рівні, механізм взаємодії суб'єктів у сфері екологічної безпеки регламентується Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», відповідно до якого «державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища здійснюється на основі принципу узгодженості дій державних органів, підприємств, установ, організацій і громадян» (ст. 10) [3]. У сфері охорони здоров'я, аналогічний підхід реалізується через положення Основ законодавства України про охорону здоров'я, де визначено, що «органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані забезпечити охорону здоров'я населення» (ст. 4) [2].

Реалізація зазначених положень на практиці виявляє численні проблеми: відсутність єдиного міжвідомчого координаційного центру, дублювання повноважень, розірваність інформаційних потоків, а також низький рівень інституційної готовності до кризових екологічних ситуацій. Так, за даними дослідження [12], існуюча система оцінки ризиків для

громадського здоров'я в Україні потребує суттєвого оновлення та інтеграції з екологічним моніторингом.

Зважаючи на актуальність проблеми, в межах даного дослідження на основі аналізу сучасних підходів до взаємодії інституцій публічного управління пропонується модель удосконалення організаційного механізму. Ця модель передбачає: а) створення міжвідомчих платформ для оперативного обміну інформацією; б) запровадження спільного планування заходів у кризових екологічних та епідеміологічних ситуаціях; в) інституціоналізацію партнерства з громадськими та експертними організаціями на постійній основі.

Також необхідною є систематизація організаційних функцій основних суб'єктів взаємодії: Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Державної екологічної інспекції, Центру громадського здоров'я, обласних військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування. За результатами аналізу виявлено, що при екологічних інцидентах оперативне реагування здебільшого залежить від ініціативи на місцях, а не від узгодженого державного алгоритму, що суперечить принципу субсидіарності та координації, закріпленому в європейських стандартах управління [11].

Аналіз Указу Президента України «Про Стратегію біобезпеки та біологічного захисту України» дозволяє зробити висновок про необхідність його доповнення компонентами екологічного моніторингу як фактора впливу на біологічні ризики [4].

Обґрунтованим є також висновок про необхідність законодавчого унормування переліку екологічних чинників, що підлягають обов'язковій оцінці при плануванні територіального розвитку. Світова практика засвідчує ефективність інтегрованого підходу, який поєднує аналіз екологічних і медичних ризиків у процедурах стратегічного планування. Зокрема, у країнах Європейського Союзу та Канаді законодавчо закріплено вимогу врахування кумулятивних впливів на довкілля і здоров'я населення в межах процедур стратегічної екологічної оцінки (SEA). Так, Директива 2001/42/ЄС Європейського парламенту і Ради «Про оцінку впливу певних планів і програм на навколишнє середовище» передбачає обов'язковий аналіз кумулятивного та синергічного впливу при плануванні територіального розвитку, зокрема в сфері охорони здоров'я та навколишнього середовища [6]. У Канаді подібний підхід реалізується через Impact Assessment Act, де встановлено вимоги до врахування кумулятивного впливу проєктів на здоров'я населення, клімат і довкілля в цілому [10]. З огляду на ці міжнародні практики, в Україні доцільно імплементувати положення, що зобов'язують оцінювати інтегрований ризик для довкілля і здоров'я у процесі розробки стратегій просторового розвитку.

Результати дозволяють стверджувати, що ефективне удосконалення організаційного механізму взаємодії суб'єктів публічного управління у сферах екологічної безпеки та охорони здоров'я потребує: системного міжвідомчого підходу, нормативно-правового оновлення, інституціоналізації партнерств та забезпечення належного кадрового і технічного супроводу. Це сприятиме формуванню адаптивної, стійкої до криз системи захисту населення в умовах екологічних та біомедичних загроз.

Законодавча ініціатива щодо створення постійно діючої Національної ради з екологічно-медичної безпеки при Кабінеті Міністрів України, наділеної мандатом координації дій центральних органів виконавчої влади та розроблення спільних протоколів реагування на комплексні загрози, що впливають із синергії екологічних та біологічних чинників, відповідає вимозі узгодженості дій, зафіксованій у ст. 10 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». Інтеграція державної системи медичної статистики (eHealth) із результатами державного екологічного моніторингу через єдину цифрову платформу забезпечить міжвідомчий обмін даними в реальному часі, що узгоджується з положеннями Regulation (EU) 2021/522 щодо цифрової готовності. Оновлення Порядку функціонування системи біобезпеки та біозахисту, доповнення його механізмами

екологічного моніторингу як елементом раннього попередження біологічних ризиків, ґрунтується на положенні: «система біобезпеки та біозахисту повинна ґрунтуватися на інтегрованому аналізі даних про стан довкілля та показниках громадського здоров'я». Запровадження обов'язкової оцінки кумулятивних екологічних і медичних ризиків у процедурі стратегічної екологічної оцінки територіального планування, спираючись на європейські практики інтегрованого планування, дозволить усунути фрагментарність аналітичних підходів. Розробка та затвердження стандарту професійної компетентності державних службовців у галузі екологічно-медичного менеджменту з модулями цифрової аналітики, управління ризиками та кризових комунікацій забезпечить виконання ст. 4 Основ законодавства України про охорону здоров'я.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Комплексний аналіз організаційних, нормативно правових та інформаційно технологічних засад взаємодії суб'єктів публічного управління у сферах екологічної безпеки та охорони здоров'я показав, що чинна система характеризується фрагментарністю повноважень, дублюванням функцій і відсутністю єдиного алгоритму міжвідомчого реагування. Запропонована інтегрована модель організаційного механізму, що спирається на створення постійно діючої координаційної структури, впровадження єдиної цифрової платформи моніторингу та оновлення професійних компетентностей державних службовців, дозволяє усунути зазначені диспропорції й забезпечити синергію екологічних і медичних управлінських рішень.

Практична реалізація рекомендацій сприятиме підвищенню адаптивності державної політики до комплексних екологічно медичних загроз, зміцненню довіри населення до публічної влади та виконанню міжнародних зобов'язань України у сфері довкілля і здоров'я. Включення екологічних показників до системи біобезпеки, а також інституційне закріплення процедури оцінки кумулятивних ризиків у стратегічному плануванні створять основу для стратегічного переходу від реактивного до превентивного управління кризами. Розроблена модель може слугувати типологічним зразком для інших секторів, де необхідна тісна міжвідомча координація та інтеграція даних.

Список використаних джерел

1. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2023 році / Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. – Київ : Міндовкілля, 2024. – 200 с. URL: https://mepr.gov.ua/files/docs/env_report_2023.pdf (дата звернення: 10.06.2025).
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – Ст. 19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12> (дата звернення: 10.03.2025).
3. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> (дата звернення: 11.04.2025).
4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію біобезпеки та біологічного захисту України» : Указ Президента України від 17.12.2021 № 668/2021 // Офіційний інтернет-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/668/2021> (дата звернення: 15.03.2025).
5. Шевченко О. А. Екологічна та продовольча безпека як складові забезпечення економічної безпеки України у стратегічному форматі // *Вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. – 2021. – Вип. 68. – С. 110–119. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.68.18>. (дата звернення: 16.03.2025).
6. Directive 2001/42/EC of the European Parliament and of the Council of 27 June 2001 on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment // EUR-Lex. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0042> (дата звернення: 10.06.2025).

10.04.2025).

7. European Commission. Digital Public Administration Factsheet – Ukraine. – 2022. – (ISA Programme). URL: <https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/Digital%20Public%20Administration%20Factsheet%202022%20-%20Ukraine.pdf> (дата звернення: 11.05.2025).
8. Health needs assessment of the adult population in Ukraine: survey report: October 2024. – Geneva : World Health Organization, 2024. URL: <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2025-6904-46670-77785> (дата звернення: 10.06.2025).
9. Honcharuk N., Zelinska I. Institutional approaches to environmental safety and emergency management in Ukraine // Environmental Safety Journal. – 2023. – Vol. 5, No. 2. – P. 23–33. URL: <https://esj-ukraine.org.ua/articles/2023/02/goncharuk-zelinska-institutional-safety.pdf> (дата звернення: 09.05.2025).
10. Impact Assessment Act (S.C. 2019, c. 28, s. 1) // Government of Canada Justice Laws Website. URL: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/I-2.75/> (дата звернення: 10.05.2025).
11. Regulation (EU) 2021/522 of the European Parliament and of the Council of 24 March 2021 establishing a Programme for the Union's action in the field of Health ('EU4Health Programme') for the period 2021–2027 // Official Journal of the European Union. – 2021. – L 107. – P. 1–29. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0522> (дата звернення: 01.06.2025).
12. Sosnov M., Lavrentii D., Grushko V., Oliinyk Y.O., Babik I. Public Health Risk Assessment System in Ukraine: Challenges and Development Prospects // Salud, Ciencia y Tecnología – Serie de Conferencias. – 2024. – Vol. 3. – Article ID: 649. DOI: <https://doi.org/10.56294/sctconf2024.649>. – (дата звернення: 10.05.2025).
13. United Nations Environment Programme. Making good on the right to a healthy environment. – Nairobi : UNEP, 2022. URL: <https://www.unep.org/resources/report/making-good-right-healthy-environment> (дата звернення: 10.05.2025).

References

1. Ministry of Environmental Protection and Natural Resources of Ukraine. (2024). National report on the state of the environment in Ukraine in 2023. Kyiv: Ministry of Environment. Retrieved from https://mepr.gov.ua/files/docs/env_report_2023.pdf [in Ukrainian].
2. Verkhovna Rada of Ukraine. (1992). Fundamentals of Ukrainian legislation on health care (Law of Ukraine No. 2801-XII, November 19, 1992). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 4, Art. 19. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12> [in Ukrainian].
3. Verkhovna Rada of Ukraine. (1991). On environmental protection (Law of Ukraine No. 1264-XII, June 25, 1991). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 41, Art. 546. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> [in Ukrainian].
4. President of Ukraine. (2021). On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine "On the Strategy of Biosafety and Biological Protection of Ukraine" (Decree No. 668/2021, December 17, 2021). Official portal of the Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/668/2021> [in Ukrainian].
5. Shevchenko, O. A. (2021). Environmental and food security as components of Ukraine's economic security in a strategic format. Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law, 68, 110–119. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.68.18> [in Ukrainian].
6. European Parliament & Council of the EU. (2001). Directive 2001/42/EC on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment. EUR-Lex. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0042> [in English].
7. European Commission. (2022). Digital Public Administration Factsheet – Ukraine (ISA²

- Programme). Retrieved from <https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/Digital%20Public%20Administration%20Factsheet%202022%20-%20Ukraine.pdf> [in English].
8. World Health Organization. (2024). Health needs assessment of the adult population in Ukraine: survey report (October 2024). Geneva: WHO. Retrieved from <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2025-6904-46670-77785> [in English].
9. Honcharuk, N., & Zelinska, I. (2023). Institutional approaches to environmental safety and emergency management in Ukraine. *Environmental Safety Journal*, 5(2), 23–33. Retrieved from <https://esj-ukraine.org.ua/articles/2023/02/goncharuk-zelinska-institutional-safety.pdf> [in English].
10. Government of Canada. (2019). Impact Assessment Act (S.C. 2019, c. 28, s. 1). Justice Laws Website. Retrieved from <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/I-2.75/> [in English].
11. European Parliament & Council of the EU. (2021). Regulation (EU) 2021/522 establishing the EU4Health Programme (2021–2027). *Official Journal of the EU*, L 107, 1–29. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0522> [in English].
12. Sosnov, M., Lavrentii, D., Grushko, V., Oliinyk, Y. O., & Babik, I. (2024). Public health risk assessment system in Ukraine: Challenges and development prospects. *Salud, Ciencia y Tecnología – Serie de Conferencias*, 3, Art. 649. <https://doi.org/10.56294/sctconf2024.649> [in English].
13. United Nations Environment Programme. (2022). Making good on the right to a healthy environment. Nairobi: UNEP. Retrieved from <https://www.unep.org/resources/report/making-good-right-healthy-environment> [in English].